

In memoriam

Frane Ivković
(1949. – 2013.)

Profesor Frane Ivković, arhivist specijalist u Državnom arhivu u Zadru iznenada je preminuo 28. ožujka 2013. godine. Rođen je 23. rujna 1949. godine u Zadru kao prvo dijete Petra i Marije rođene Brzoja. Nakon završene Osnovne škole u Škabrnji, upisuje Gimnaziju pedagoškog smjera u Zadru, a na ovdašnjem Filozofskom fakultetu studij povijesti i filozofije koji završava u srpnju 1973. godine. U školskoj godini 1973/74. profesor je povijesti u Školi za ugostiteljstvo i uslužne djelatnosti u Opatiji, a od sljedeće godine profesor u Centru usmjerenog obrazovanja industrijsko-tehničkih kadrova u Rijeci.

U rodni se kraj vratio nakon zaposlenja u ondašnjem Historijskom arhivu u Zadru, u rujnu 1981. godine. Uvođenje arhivista u posao u tom je razdoblju započinjalo u arhivskom spremištu i upravo se to vrijeme profesoru Frani na poseban način urezalo u sjećanje, o čemu je često pričao. Na to se razdoblje odnosi njegova uzrečica da je „u po' noći i u po' dana znao gdje je što u arhivskom spremištu“.

Kolega Frane u svom se redovitom poslu bavio arhivskim gradivom sudova, i to razdoblja nakon pada Mletačke Republike, kada su u Dalmaciji osnovani prvi sudovi u modernom smislu te riječi, pa sve do naših dana. Godine rada na tom gradivu učinile su ga velikim poznavateljem povijesti sudstva i gradiva nastalog radom sudova u Dalmaciji. Uz tu činjenicu i Franinu osobnost nadovezuje se i njemu svojstven paradoks: njegovi se objavljeni radovi, naime, odnose najvećim dijelom na povijest uprave i kako se čini, da nije bilo projekta izrade *Vodiča kroz fondove i zbirke DAZD-a*, sve znanje i iskustvo koje je godinama stjecao o sudskim institucijama, njihovu ustroju i poslovanju, bilo bi njegovim odlaskom zauvijek izgubljeno.

Ubrzo nakon njegova dolaska u Arhiv započeo je projekt izrade prvog pregleda arhivskih fondova i zbirki SR Hrvatske koji je iz tiska izašao 1984. godine, u sklopu izdanja za cijelu ondašnju državu. Voditelji tog posla za zadarski arhiv bili su Ante Usmiani i dr. Šime Peričić, a kao mladi arhivist na tom je projektu radio i Frane

Ivković. Tom su prilikom prvi put na načelima moderne arhivske struke iskazani svi fondovi i zbirke našeg Arhiva. Najzahtjevniji dio toga posla bio je iskazivanje fondova po institucijama stvaratelja i razdobljima u kojima su djelovali, što je djelomično bilo u suprotnosti s dotadašnjom organizacijom gradiva po mjestu nastanka. Radilo se na odvajanju gradiva fondova dalmatinskih komuna, ali i o napuštanju tradicije i uvriježenih postupaka, što je uvijek težak i pionirski posao. Rad na tom projektu u suradnji s iskusnim kolegama i zagrebačkim uredništvom, utjecao je na njegov profesionalni razvoj i usmjeravanje prema poslovima koji su temeljni i nužni u arhivskoj djelatnosti, a to je izrada informativnih pomagala koja koriste svi i bez kojih rad u arhivu nije moguće zamisliti, a autore malo tko hvali i spominje, osim u slučaju uočavanja kakve pogreške.

Svoj doprinos Frane je dao sudjelujući i u izradi zapisa za dio zadarskih arhivskih fondova prikazanih u Vodiču kroz arhivsko gradivo nastalo za vrijeme francuske uprave *Napoleon i njegova uprava na istočnoj obali Jadrana i na području istočnih Alpa*, koji je kao rezultat rada internacionalnog uredništva i suradnika tiskan 2005. godine.

Kolegu Franu Ivkovića sustiglo je i osuvremenjivanje prve informacijsko-evencijske osnove iz 1984. godine, ovaj put u ulozi voditelja projekta za zadarski Arhiv. U *Pregledu arhivskih fondova i zbirki Republike Hrvatske* tiskanom 2006. godine, Frane Ivković i Ankica Strmota, autori su dijela teksta koji se odnosi na fondove Državnog arhiva u Zadru. Konačno, u tu vrstu poslova ubraja se i njegov rad na tekstovima za novi *Vodič kroz fondove i zbirke Državnog arhiva u Zadru*, čije se tiskanje očekuje do kraja ove godine. Frane Ivković nije bio samo voditelj ovog projekta, unutar vodiča on potpisuje izradu uvodnih tekstova i zapisa za sve fondove klase 'Pravosuđe' i uvodnih tekstova za fondove 'Uprave' u razdoblju od 1945. do 1990. godine. Tekstovi zapisa za pojedine fondove bit će potpuna novina u povijesti sudskih institucija u Dalmaciji. Zadovoljstvo dovršenim poslom znatno će nam umanjiti činjenica da čovjek koji nas je okupljao i vodio, ohrabrivao kad se činilo da poslu nema kraja, neće biti s nama kad ga budemo predstavljali javnosti. Kada je najavljivao skoro umirovljenje, u šali smo mu odgovarali da će mu odlazak biti dopušten tek kada završimo posao na Vodiču. Ironija je što je stvarno tako i bilo, ali Frane nije otišao u svoju Škabrnju, kako je to trebalo biti, nego je otišao u vječnost, zauvijek.

Važan je bio i njegov mentorski rad s arhivskim vježbenicima. Nije slučajno što su u posljednjih petnaestak godina gotovo svi novoprimiteljni arhivisti u Državnom arhivu u Zadru dodijeljeni baš kolegi Frani na poduku. Mentorski posao nije lagan, podrazumijeva brigu za mladog čovjeka na početku njegova posla za koji je redovitim školovanjem stekao vrlo ograničena znanja, kao i odgovornost za njegov profesionalni početak. Kolega Frane je to 'jobovski' strpljivo radio. Svojim je učenicima usadivao obvezu temeljitog pristupa poslu, inzistirao do kraja na, kako se činilo, sitnicama. Svaki je podatak iz uvodnih tekstova stručnih radova morao biti dokumentiran podatkom o izvoru, a provjere su se radile do samog isteka roka. Sve je znao učiniti tako da ne uplaši i ne obeshrabri početnike. A da je dobro radio taj posao vidi se i iz činjenice da su to ljudi koji danas u poslu svi redom dobro funkcioniraju i napreduju.

Za kraj ovog kratkog prikaza plodnog radnog vijeka ostavila sam jednu izuzetnu osobinu kolege Ivkovića, nešto u čemu mu u zadarskom Arhivu nije bilo sličnoga. Do zadnjega radnog dana, u časnim godinama kada je mogao biti izuzet od poslova vezanih za pojedinačne zahtjeve stranaka, nije odustajao od potrebe da pomaže

ljudima. To je kod njega imalo gotovo misijsku dimenziju, po tome je bio svima poznat. Ljudi su mu na ulici povjeravali svoje probleme s dokumentima, a procedure i rokovi pritom mu nisu bili osobito važni. On je smatrao da je najvažnije pomoći ljudima. Premda je to jedan od poslova za koje u Pravilniku o napredovanju u arhivskoj struci nema rubrike, našem je kolegi Frani bio najvažniji. Uza sve što sam o njemu rekla, može se zaključiti da su u središtu profesionalnog interesa kolege Frane Ivkovića bili ljudi koji su zbog svojih imovinsko-pravnih problema dolazili u Arhiv.

Praznina i nedostatak nakon njegova odlaska neće brzo proći, jer njegova dobra volja, znanje i iskustvo bili su naš veliki oslonac.

Objavio je sljedeće radove koje je predao arhivskoj Knjižnici, dopunjene onima za koje smo znali da su tiskani: u dvobroju *Arhivskog vjesnika* 34-35/1991-92, objavio je članak „Organizacija uprave u Dalmaciji za vrijeme Druge austrijske vladavine 1814-1918“.

Sljedeće godine je u *Zadarskoj smotri* tu temu razradio za područje Okruga Zadar, a 1996. u *Zborniku radova posvećenih sedamdesetogodišnjici života Danice Božić Bužančić*, objavio je rad „Organizacija uprave u Okrugu Split za vrijeme Druge austrijske vladavine“.

U *Blatskom ljetopisu* iz 2002. objavio je rad „Ustroj općine Blato i Kotarskog suda u Blatu“. Za rad „Ustroj, djelovanje i ukidanje općine Bosiljina u 19. st.“ nisam uspjela naći podatak o tome gdje je objavljen, a u *Radovima Zavoda HAZU u Zadru* broj 53 iz 2011. godine objavio je rad „Ustroj uprave u Boki kotorskoj od francuske uprave 1807. do kraja Druge austrijske uprave 1918. godine.“

Dubravka Kolić